

กฎหมายที่ราชพัสดุกับการบริหารที่ราชพัสดุ

RATCHAPHATSADU LAND LAW AND THE ADMINISTRATION OF RATCHAPHATSADU LAND

พิชญ์สินี ศรีสวัสดิ์

Pitchasinee Srisawat

สาขานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพฯ ประเทศไทย

Laws Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Rajabhat University Bangkok , Thailand

Email: pitchaey@gmail.com

Received: 2020-06-24

Revised: 2020-08-20

Accepted: 2020-10-22

บทคัดย่อ

ประเทศไทยมีกฎหมายที่ราชพัสดุใช้บังคับมาเป็นเวลานาน จนกระทั่งได้มีการประกาศพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2562 ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดประเภทของที่ราชพัสดุและอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่เป็นที่ราชพัสดุ โดยให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ ทั้งยังกำหนดในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารที่ราชพัสดุ อาทิ การจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุและการเรียกคืนที่ราชพัสดุ การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษาและใช้ที่ราชพัสดุ ด้วยเหตุนี้เองพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 จึงเป็นกฎหมายที่กำหนดในเรื่องการบริหารที่ราชพัสดุที่มีความชัดเจน มีความคล่องตัวในการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ มีการกำหนดหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย รวมทั้งมีหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักรและทรัพย์สินนอกราชอาณาจักรอันเป็นการสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐบาลที่ประสงค์จะรักษาที่ดินของรัฐไว้เพื่อประโยชน์ของรัฐสืบต่อไป

คำสำคัญ: กฎหมายที่ราชพัสดุ ที่ราชพัสดุ ที่ดินของรัฐ

ABSTRACT

Thailand has the law about Ratchaphatsadu land, which has been enforced for a long time until Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562 was published in the Government Gazette on 9 March B.E.2562 This Act has determined the type of Ratchaphatsadu Land and The immovable property that is not Ratchaphatsadu Land. The Treasury Department has a duty to govern, supervise and maintain Ratchaphatsadu Land, and clearly define matters relating to the administration of Ratchaphatsadu Land, such as the preparation of Ratchaphatsadu Land registration and the recall of the Ratchaphatsadu Land Determination of powers and duties in administration, maintenance and use of Ratchaphatsadu Land. Therefore, Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562 is a law that clearly stipulates the administration of Ratchaphatsadu Land, the procurement of Ratchaphatsadu Land. This law defines the agencies are responsible for the administration and maintenance of reserved or restricted land for the benefit of particular land or reserved or restricted land for the benefit of the government according to the law, and this act has the regulations for managing the Ratchaphatsadu Land outside the Kingdom of Thailand and the property outside the Kingdom of Thailand in accordance with the economic, social and government policies that maintains the Ratchaphatsadu Land for the benefit of the state.

Keywords : Ratchaphatsadu Land law, Ratchaphatsadu Land , State land

บทนำ

ที่ราชพัสดุ เป็นอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง ปัจจุบันที่ราชพัสดุทั่วประเทศแยกตามประเภททะเบียนตามข้อมูลกรมธนารักษ์ ณ วันที่ 16 กันยายน 2558 แบ่งเป็นประเภททั่วไปมีเนื้อที่ 9,125,023 ไร่ 63.35 ตารางวา, ประเภทอุตสาหกรรม มีเนื้อที่ 14,455 ไร่ 1 งาน 74.60 ตารางวา, ประเภทสาธารณประโยชน์ มีเนื้อที่ 1,211,673 ไร่ 1 งาน 32.69 ตารางวา (Geographic Information System, The Treasury Department) แต่เดิมประเทศไทยมีกฎหมายที่ราชพัสดุประกาศ

ใช้มาแล้วหลายฉบับ แต่กฎหมายที่ราชพัสดุซึ่งบังคับใช้มาเป็นเวลานานคือ พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 ที่บังคับใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 จนกระทั่งปัจจุบัน ได้มีการตราพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 ขึ้นและได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2562 (Published in the Government Gazette Volume 136, Article 28 koh, 9 March 2019) โดยเป็นการยกเลิกพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 และให้มีผลให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศ

ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป กล่าวคือ มีผลให้ใช้บังคับวันที่ 7 กรกฎาคม 2562 อันเนื่องมาจากพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานจนทำให้บทบัญญัติบางประการล้าสมัยไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันส่งผลให้การบริหารจัดการที่ราชพัสดุไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร ขาดความคล่องตัวในการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ ประกอบกับไม่มีหน่วยงานใดทำหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมายทำให้เกิดปัญหาการบุกรุกที่ดินดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น ทั้งยังขาดหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักรและทรัพย์สินนอกราชอาณาจักรอีกด้วย

จากเหตุผลในการตราพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ประกอบกับปัจจุบันพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 มีผลบังคับใช้แล้ว กล่าวคือ มีผลให้ใช้บังคับเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2562 ผู้เขียนจึงจัดทำบทความฉบับนี้ขึ้นเพื่อประสงค์จะนำเสนอกฎหมายที่ราชพัสดุในบริบทของการบริหารที่ราชพัสดุโดยศึกษาจากบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 และพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 อันเป็นการรักษาที่ดินของรัฐไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการต่อไป

กฎหมายที่ราชพัสดุของประเทศไทย

ในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ที่ดินในราชอาณาจักรไทยทั้งหมดเป็นสิทธิเด็ดขาดของพระเจ้าแผ่นดิน พระองค์อาจจะยกให้แก่ผู้ใด

ก็ได้ และทรงไว้ซึ่งสิทธิที่จะเรียกคืน หรือเวนคืนเมื่อใดก็ได้โดยไม่ต้องจ่ายค่าชดเชย ต่อมาพระเจ้าแผ่นดินทรงยินยอมให้ราษฎรมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน จึงได้มีการแบ่งแยกประเภทที่ดินของรัฐขึ้นว่าที่ดินประเภทใดเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน และที่ดินประเภทใดเป็นที่ดินที่ราษฎรมีสิทธิ ต่อมาเมื่อมีพระราชบัญญัติกรมราชพัสดุ ร.ศ. 109 ซึ่งเป็นแบบแผนสำหรับราชการกระทรวงพระคลังมหาสมบัติโดยมีอธิบดีกรมราชพัสดุอยู่ในบังคับ เสนาบดีพระคลังมหาสมบัติมีหน้าที่รับผิดชอบราชการในกรมราชพัสดุ ทำหน้าที่ดูแลรักษาทรัพย์สินที่มีหรือสงวนไว้ใช้ในราชการ ซื้อสิ่งของต่าง ๆ ไว้ใช้ในราชการ หรือให้ขายสิ่งของให้กรมต่าง ๆ โดยกรมนั้น ๆ จะตกลงกับกระทรวงพระคลังมหาสมบัติว่าจะเบิกเป็นเงินหรือเป็นของ หรือทำหน้าที่ขายทรัพย์สินที่เลิกใช้ในราชการแล้ว แม้ประเทศไทยจะมีพระราชบัญญัติกรมราชพัสดุ ร.ศ. 109 ใช้บังคับแล้วก็ตาม แต่พระราชบัญญัติกรมราชพัสดุ ร.ศ. 109 นี้ก็มิได้บัญญัติชัดแจ้งว่า ที่ดินที่ดินหลวงประเภทใดบ้างอยู่ในอำนาจของการจัดการของกรมราชพัสดุ ส่งผลให้ส่วนราชการต่างๆ ยังคงถือครองที่ดินและอาคาร รวมทั้งดำเนินการจัดหาประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวอยู่ต่อไปโดยมิได้ส่งมอบให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ต่อมาเมื่อมีพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ที่ 65/507 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2464 ท่านทรงให้รวบรวมบรรดาที่ดินของหลวงในกระทรวงต่าง ๆ มาขึ้นทะเบียนราชพัสดุไว้ทางกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ (The Ministry of Finance) เสียทางเดียวเพื่อปกครองให้เป็นหลักฐานสืบไป ซึ่งพระบรม-

ราชอาณาจักรดั่งกล่าวมีสภาพบังคับเป็นกฎหมายที่กระทรวงและกรมต่าง ๆ ต้องปฏิบัติตาม (The Treasury Department, Fundamental knowledge about Ratchaphatsadu land, 2007) กระทรวงการคลังจึงได้เข้าบริหารจัดการที่ราชพัสดุและได้ออกระเบียบกระทรวงการคลังเพื่อวางหลักเกณฑ์และวิธีการในการบริหารมาโดยตลอดจนกระทั่งปรับปรุงและตราเป็น “ระเบียบการปกครองและจัดประโยชน์ที่ดินสิ่งปลูกสร้างราชพัสดุ พุทธศักราช 2485” และได้มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับการบริหารที่ดินของรัฐออกมาใช้บังคับจำนวนมาก ทำให้การบริหารที่ดินของรัฐที่ใช้ในกิจการของรัฐบาลกระจัดกระจายออกไปและเกิดปัญหาการบริหารที่ไม่เป็นเอกภาพ จนกระทั่งมีพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 ซึ่งประกาศราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2518 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไปโดยการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็เนื่องมาจากในขณะนั้นไม่มีกฎหมายว่าด้วยการปกครองดูแลรักษาที่ราชพัสดุให้เป็นไปโดยมีระเบียบและหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ทำให้เกิดปัญหายุ่งยากในทางปฏิบัติหลายประการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบที่ราชพัสดุนั้น โดยเฉพาะ โดยให้กระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการนี้อันเป็นการประหยัดและขจัดปัญหางานซ้ำซ้อนกันนั่นเอง และเหตุที่พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 นั้นได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติบางประการที่ล้าสมัย ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันซึ่งทำให้การบริหารจัดการที่ราชพัสดุไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร และขาดความคล่องตัวในการจัดหา

ประโยชน์ที่ราชพัสดุ ประกอบกับไม่มีหน่วยงานใดทำหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมายทำให้เกิดปัญหาการบุกรุกที่ดินดังกล่าว และยังขาดหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักรและทรัพย์สินนอก จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 ขึ้น

1. ความหมายของ “ที่ราชพัสดุ”

พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 นั้น ได้ให้ความหมายของ “ที่ราชพัสดุ” ไว้หมายถึง อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด เว้นแต่ สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังต่อไปนี้ (1) ที่ดิน รกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน (2) อสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ ส่วนอสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและขององค์การปกครองท้องถิ่น ไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2518 , Section 4) จะเห็นได้ว่าความหมายของที่ราชพัสดุตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 นั้นไม่ชัดเจนและมีการส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตีความโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นไว้ อาทิ ความเห็นในเรื่องเสรีจที่ 98/2545 ว่า การพิจารณาว่าที่ดินแปลงใดเป็นที่ราชพัสดุซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ต้องพิจารณา

ตามสัดส่วนของพื้นที่ที่ทางราชการได้เข้าไปใช้ประโยชน์จริง สำหรับพื้นที่ส่วนที่ทางราชการไม่ได้ใช้ประโยชน์ย่อมไม่เป็นที่ราชพัสดุ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ราษฎรได้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่บางส่วนของที่ดินโดยใช้เป็นทางเดินไปติดต่อราชการและเป็นทางสัญจรไปมา ย่อมถือว่าพื้นที่ส่วนที่เป็นถนนในบริเวณที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นที่ดินที่ทางราชการไม่ได้ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ แต่เป็นพื้นที่ส่วนราษฎรได้ใช้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน และต่อมาเมื่อกรมที่ดินได้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ รวมทั้งหมด 14 แปลง โดยกันพื้นที่ส่วนที่เป็นถนนออกไป ก็ไม่ปรากฏว่าได้มีการหักทวงหรือคัดค้านว่าการออกหนังสือหรือคัดค้านว่าการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงดังกล่าวไม่ถูกต้องแต่ประการใด ฉะนั้นเฉพาะพื้นที่ส่วนที่มีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงทั้ง 14 แปลง เท่านั้นที่มีสภาพเป็นที่ราชพัสดุซึ่งเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติราชพัสดุ พ.ศ. 2518 สำหรับที่ดินส่วนที่ราษฎรได้ใช้เป็นถนนเพื่อสัญจรไปมา และติดต่อราชการในบริเวณที่ดินที่ขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุไว้แล้วเท่านั้น ถือว่ามีสภาพเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันตามมาตรา 1304 (2) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (Opinion of the legal status of roads on land that have been registered as Ratchaphatsadu land converted to registration number Sokkoh 182 Aranyaprathet Subdistrict Aranyaprathet District Sa Kaeo Province,

Council of State (Board 7) , Subject : 98/2545, Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2518, Section 4)

พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 ได้จำแนกประเภทของที่ราชพัสดุไว้ ดังนี้ (1) อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด (2) ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ (3) ที่ดินที่สงวนหรือห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562 ,Section 6) อีกทั้งได้กำหนดให้อสังหาริมทรัพย์บางประเภทไม่เป็นที่ราชพัสดุอันได้แก่ (1) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยการอื่นตามกฎหมายที่ดิน แต่ไม่รวมถึงที่ดินรกร้างว่างเปล่าที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย (2) อสังหาริมทรัพย์อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน (3) อสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (4) อสังหาริมทรัพย์ขององค์การมหาชนซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินขององค์การมหาชนนั้น โดยไม่ได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล (5) อสังหาริมทรัพย์ของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินของสถานศึกษานั้น โดยไม่ได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล (6) อสังหาริมทรัพย์

ของหน่วยงานของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้ง ซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐนั้น โดยไม่ได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล (7) อสังหาริมทรัพย์ที่มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติยกเว้นไว้ไม่ให้ถือเป็นที่ราชพัสดุ (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562, Section 7) จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 ได้จำแนกประเภทของที่ราชพัสดุไว้เพิ่มมากกว่าที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 เพราะได้รวมที่ดินที่สงวนหรือห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมายเข้าไปอยู่ในความหมายของที่ราชพัสดุด้วย

2. ผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ

พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 ได้กำหนดให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ และที่ราชพัสดุที่กระทรวง ทบวง กรม ได้มาโดยกฎหมายเวนคืนหรือแลกเปลี่ยนหรือโดยประการอื่น ยกเว้นที่ดินที่ได้มาโดยการเวนคืนตามหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2518, Section 5) รวมถึง ที่ราชพัสดุที่กระทรวง ทบวง กรม ได้มาโดยกฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือโดยประการอื่น ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้โอนมาเป็นของกระทรวงการคลัง (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2518, Section 11) ในขณะที่พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ และให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ ส่วนการใช้และการจัดหาประโยชน์

ให้เป็นไปตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้

นอกจากนี้พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดหน้าที่ของกรมธนารักษ์ ดังนี้

2.1 หน้าที่ของกรมธนารักษ์ ในการจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุ

พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 กำหนดให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่จัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนดตามมาตรา 17 ประกอบมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 โดยให้กรมธนารักษ์ดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ ดังนี้

(1) กรณีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เมื่อได้มีการถอนสภาพที่ดินจากการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกันเพื่อมอบหมายให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐใช้ประโยชน์ ให้กรมที่ดินแจ้ง กรมธนารักษ์ทราบโดยเร็ว เพื่อขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ

(2) กรณีที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย ให้ขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุไว้ และเมื่อส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น ให้แจ้งกรมธนารักษ์ทราบโดยเร็ว เพื่อแก้ไขรายการทะเบียนที่ราชพัสดุให้ถูกต้อง

(3) กรณีที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐได้มาซึ่งที่ราชพัสดุนอกเหนือ

จากกรณีตาม (1) และ (2) ให้จัดส่งต้นฉบับหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งที่ราชพัสดุนั้น รวมทั้งรายการเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ให้แก่กรมธนารักษ์โดยเร็วเพื่อขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ

ก่อนการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุดังกล่าววรรคหนึ่ง ให้กรมธนารักษ์ตรวจสอบการได้มาซึ่งที่ดินและสถานะของที่ดินให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562 , Section 18)

2.2 หน้าที่ในการเรียกคืนที่ราชพัสดุ พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 กำหนดให้กรมธนารักษ์เรียกคืนที่ราชพัสดุจากส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกรณีดังต่อไปนี้ (1) เลิกใช้ที่ราชพัสดุ (2) ครอบครองที่ราชพัสดุโดยมิได้รับอนุญาต (3) ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามมาตรา 20 หรือ มาตรา 21 (4) ไม่ใช้ที่ราชพัสดุภายในระยะเวลาสามปี นับแต่วันที่ทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562 , Section 22)

อีกทั้ง กรณีตาม (3) นี้ ให้กรมธนารักษ์แจ้งให้ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามหน้าที่ให้ถูกต้องภายในระยะเวลาอันสมควรก่อน ส่วนกรณีตาม (4) ข้างต้น ให้กรมธนารักษ์แจ้งให้ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชี้แจงเหตุผลที่ไม่ใช้ที่ราชพัสดุภายในระยะเวลาที่กรมธนารักษ์กำหนด จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดหน้าที่ของกรมธนารักษ์ในการจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุและการเรียกคืนที่ราชพัสดุ

ตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการข้างต้น ในขณะที่พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 มิได้กำหนดไว้ในกฎหมายโดยตรงแต่อย่างใด นับได้ว่าพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายที่กำหนดเรื่องการบริหารที่ราชพัสดุได้อย่างชัดเจน

3. วัตถุประสงค์และการขอใช้ที่ราชพัสดุไปใช้

พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 กำหนดให้ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความประสงค์จะขอใช้ที่ราชพัสดุให้นำไปใช้เพื่อประโยชน์ในทางราชการในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แจ้งวัตถุประสงค์ในการใช้ที่ราชพัสดุและขอทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562, Section 19) ซึ่งในขณะที่ผู้เขียนทำการศึกษานี้ยังไม่พบว่ามีกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ไว้แต่อย่างใด แต่การที่กฎหมายกำหนดในลักษณะนี้แสดงให้เห็นว่าหากส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความประสงค์จะขอใช้ที่ราชพัสดุ ต้องเป็นกรณีที่น่าไปใช้เพื่อประโยชน์ในทางราชการในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งหมายความว่าส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ด้วยจึงจะสามารถขอใช้ที่ราชพัสดุได้และการนำไปใช้ต้องเป็นประโยชน์ในทางราชการของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวด้วย

4. หน้าที่ของส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งใช้ที่ราชพัสดุ

พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 กำหนดหน้าที่ของส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้ทำการตกลงกับกรมธนารักษ์ในการใช้ที่ราชพัสดุแล้ว ดังนี้ (1) ใช้ที่ราชพัสดุให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และความตกลงที่ทำไว้กับกรมธนารักษ์ (2) ดูแลและบำรุงรักษาที่ราชพัสดุให้คงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์อยู่เสมอและระมัดระวังมิให้เกิดการบุกรุกหรือความเสียหายใด ๆ แก่ที่ราชพัสดุ (3) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุเสนอต่อ กรมธนารักษ์ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุ กำหนด (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562, Section 20)

5. หน้าที่ของส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีที่มีการใช้ รื้อถอน หรือดัดแปลงที่ราชพัสดุ หรือกระทำการใด ๆ อันมีผลกระทบต่อสาระสำคัญหรือสถานะของที่ราชพัสดุ

พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 กำหนดให้ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการใช้ รื้อถอน หรือดัดแปลงที่ราชพัสดุ หรือกระทำการใด ๆ อันมีผลกระทบต่อสาระสำคัญหรือสถานะของที่ราชพัสดุ โดยยังเป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์เดิม ให้ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่แจ้งกรมธนารักษ์ทราบเพื่อแก้ไขรายละเอียดที่ราชพัสดุให้ถูกต้อง และในกรณีที่ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ได้เปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การใช้ที่ราชพัสดุให้แจ้งและขอทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ใหม่ (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562, Section 21) ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าการกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวนี้ทำให้กรมธนารักษ์สามารถควบคุมทะเบียนที่ราชพัสดุได้ แต่บทบัญญัตินี้ไม่มีการกำหนดระยะเวลาไว้อันอาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเข้าใจว่าอาจมีการประกาศกฎหมายระดับอนุบัญญัติหรือ ระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไปในอนาคต

6. อำนาจและหน้าที่ของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษาและใช้ที่ราชพัสดุ

พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 กำหนดให้ในกรณีที่กฎหมายเฉพาะบัญญัติให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุ ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐนั้นมีหน้าที่จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุต่อกรมธนารักษ์ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562, Section 23) ในบทบัญญัตินี้ ผู้เขียนมีข้อสังเกตว่าจากที่กล่าวมาในข้อก่อน ๆ เป็นการกล่าวถึงหน้าที่ของส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ในบทบัญญัตินี้ใช้ถ้อยคำว่า “ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ” โดยคำว่า “ส่วนราชการ” นั้น พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2562 หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการขององค์กร

อิสระตามรัฐธรรมนูญหรือศาลหรือองค์กรอัยการหรือรัฐสภา ส่วนหน่วยงานของรัฐนั้น พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2562 หมายความว่า รัฐวิสาหกิจ องค์การของรัฐบาล องค์การมหาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานในกำกับของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง แต่ไม่รวมถึงส่วนราชการ (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562 ,Section 4) ซึ่งคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” มีความหมายกว้างและหมายความรวมถึงองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยนั้นหมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือศาลหรือองค์กรอัยการหรือรัฐสภา รัฐวิสาหกิจ องค์การของรัฐบาล องค์การมหาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานในกำกับของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง แต่ไม่รวมถึงส่วนราชการ มีอำนาจและหน้าที่ของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุ และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุ ต่อกรมธนารักษ์ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด

7. การจัดหาและวิธีการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ

สำหรับเรื่องการจัดหาและวิธีการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ นั้นสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

7.1 การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ

(1) การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ

สำหรับพระราชบัญญัติ

ที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 กำหนดให้การจัดหาประโยชน์ ที่ราชพัสดุต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการและให้กระทำได้เพื่อการดังต่อไปนี้ (ก) การสนับสนุนการดำเนินการภารกิจของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ (ข) การสาธารณประโยชน์หรือสาธารณกุศล การสงเคราะห์ข้าราชการ หรือสวัสดิการของข้าราชการ (ค) กิจกรรมอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562, Section 25)

(2) การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุจากบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ

สำหรับการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุจากบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐนั้น พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 กำหนดให้การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุจากบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการ โดยคำนึงถึงเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย (ก) วัตถุประสงค์ในการจัดหาประโยชน์ (ข) สภาพและที่ตั้งของที่ราชพัสดุนั้น (ค) อัตราค่าเช่าตามปกติในท้องตลาด (ง) ผลประโยชน์ตอบแทนอื่นนอกเหนือจากค่าเช่าที่จะได้รับ (จ) มูลค่าอสังหาริมทรัพย์บนที่ดินที่ตกหรือจะตกเป็นของกระทรวงการคลัง อันเป็นมูลค่าในเวลาที่สัญญาสิ้นสุดลง (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562, Section 27) อีกทั้ง พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้การจัดหาประโยชน์ข้างต้นที่เริ่มดำเนินการนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้อง

ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เว้นแต่การจัดหาประโยชน์ในกิจการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่มีมูลค่าโครงการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562, Section 29)

7.2 วิธีการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ

(1) วิธีการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุจากบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีราคาเกินกว่าห้าร้อยล้านบาท

สำหรับวิธีการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุจากบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีราคาเกินกว่าห้าร้อยล้านบาท พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 มาตรา 28 ประกอบมาตรา 27 และมาตรา 4 ได้กำหนดให้การจัดหาประโยชน์ตามมาตรา 27 ซึ่งมีราคาที่ราชพัสดุเกินกว่าห้าร้อยล้านบาทต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ราชพัสดุ และการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ราชพัสดุให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยกฎกระทรวงดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเสนอโครงการ การทำสัญญา การบริหารสัญญา การแก้ไขสัญญา การกำกับดูแลและติดตามผล และการกำหนดค่าเช่าหรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่นนอกเหนือจากค่าเช่า โดยราคา ที่ราชพัสดุกรณที่ดินให้ถือราคาประเมินทุนทรัพย์ของอสังหาริมทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวล

กฎหมายที่ดิน นอกจากนี้ พระราชบัญญัตินี้ยังกำหนดให้การจัดหาประโยชน์ตามกรณีนี้ที่มีการเริ่มดำเนินการนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เว้นแต่การจัดหาประโยชน์ในกิจการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่มีมูลค่าโครงการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562, Section 29)

(2) วิธีการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุกรณทั่วไปนอกจาก (1)

สำหรับวิธีการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุกรณอื่นนอกจาก (1) พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 กำหนดให้การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยทำให้ทำเป็นสัญญาเช่าหรือสัญญาต่างตอบแทนอื่นนอกเหนือจากสัญญาเช่ากับกระทรวงการคลัง (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562 ,Section 26) จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดเรื่องการจัดหาและวิธีการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ โดยการจัดหาและวิธีการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุนั้นแบ่งเป็นการจัดหาและวิธีการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ และการจัดหาและวิธีการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุจากบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ มีกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์

วิธีการ และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องตามที่กฎหมายกำหนด

8. การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ การคืนที่ราชพัสดุและการถอนสภาพที่ราชพัสดุ

8.1 การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ

สำหรับการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 ได้กำหนดให้การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุเฉพาะที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ ส่วนการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุนั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยการตราพระราชบัญญัติให้มีแผนที่แสดงเขตที่ราชพัสดุ (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562 ,Section 8)

ส่วนการโอนกรรมสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 จำแนกตามประเภทที่ดิน ดังนี้

(1) การโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ดินเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ และให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชบัญญัตินั้นด้วย (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562, Section 33)

(2) การโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ดินไม่ใช่ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้ประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เว้นแต่กรณีตามมาตรา 32

หรือกรณีการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือโครงการของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบและกำหนดขั้นตอนและวิธีการโอนไว้เป็นการเฉพาะ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นหรือให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562 ,Section 31)

จะเห็นว่าการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุนั้น พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 กำหนดไว้ในเรื่องการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ดินเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ และการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ดินไม่ใช่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ

8.2 การขอคืนที่ราชพัสดุ

(1) กรณีที่สามารถขอคืนที่ราชพัสดุ ได้แก่ กรณีที่ราชพัสดุที่มีใช้ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ซึ่งได้มาจากการบริจาคหรือมีผู้อุทิศให้ หากไม่ได้นำที่ราชพัสดุนั้นไปใช้ประโยชน์ภายในระยะเวลาที่ผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้กำหนดหรือภายในห้าปีนับแต่วันที่มีการบริจาคหรืออุทิศให้ให้ผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้หรือทายาทมีสิทธิขอคืนที่ดินนั้น (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562, Section 32)

(2) ผู้มีสิทธิขอคืนที่ราชพัสดุ คือ ผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้หรือทายาท (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562, Section 32)

(3) วิธีการขอคืนที่ราชพัสดุ ผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้หรือทายาทต้องขอคืนต่อกระทรวงการคลังภายในห้าปีนับแต่วันพ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง โดยยื่นคำร้องขอตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562 ,Section 32)

(4) การดำเนินการเกี่ยวกับการขอคืนที่ราชพัสดุ กล่าวคือ เมื่อคณะกรรมการได้รับคำร้องขอดังกล่าวแล้ว ให้คณะกรรมการพิจารณาคำร้องขอแล้วเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาวินิจฉัยและต้องแจ้งคำวินิจฉัยให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ และคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562 ,Section 33)

8.3 การถอนสภาพที่ราชพัสดุ

สำหรับการถอนสภาพที่ราชพัสดุ พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 กำหนดให้ที่ราชพัสดุเฉพาะที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เมื่อเลิกใช้เพื่อประโยชน์เช่นนั้นหรือเมื่อสิ้นสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแล้ว หรือที่ราชพัสดุที่ทางราชการหวงห้ามไว้และทางราชการไม่ประสงค์จะหวงห้ามอีกต่อไป ให้ถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือถอนการหวงห้าม แล้วแต่กรณี โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562, Section 9) ส่วนการถอนสภาพที่ราชพัสดุนั้น พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 ได้จำแนก

การถอนสภาพที่ราชพัสดุเป็นประเภทไว้ ดังนี้

(1) การถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินของที่ราชพัสดุเฉพาะที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินเฉพาะ ให้กระทำได้เมื่อเลิกใช้ประโยชน์เช่นนั้นหรือเมื่อสิ้นสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแล้ว และกระทรวงการคลังไม่ประสงค์จะสงวนหรือหวงห้ามไว้ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะอีกต่อไป โดยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562, Section 34)

(2) การถอนสภาพที่ราชพัสดุที่ทางราชการสงวนหรือหวงห้ามไว้ ให้กระทำได้เมื่อกระทรวงการคลังไม่ประสงค์จะสงวนหรือหวงห้ามอีกต่อไป โดยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562 ,Section 35)

9. มาตรการทางอาญา

สำหรับมาตรการทางอาญานั้น การกระทำความผิดต่อที่ดินของรัฐส่วนใหญ่เป็นการกระทำผิดต่อที่อยู่อาศัย (Pradit Singhatat, 1979) กล่าวคือ ความผิดฐานบุกรุกซึ่งปรากฏในพระไอยการลักษณะวิวาทตีต่อกันในกฎหมายตราสามดวง โดยพระไอยการนี้บัญญัติเมื่อ พ.ศ. 2293 ในสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ (Phraya Nitisartpaisal, 1959) ปัจจุบันความผิดฐานบุกรุกที่ดินของรัฐ มีกฎหมายที่กำหนดความรับผิดไว้ คือ ประมวลกฎหมายอาญาซึ่งเป็นความผิดที่กระทำต่ออสังหาริมทรัพย์

และสิทธิทั้งหลายอันเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดิน (Surasak Likkasitwattanukul, 2012) โดยในความผิดฐานบุกรุกนั้น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1355/2504 วินิจฉัยว่า ความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362 แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การรบกวนกรรมสิทธิ์ และการรบกวนสิทธิครอบครอง และจากแนวคำพิพากษาศาลฎีกาได้มีแนวการบังคับใช้กฎหมายกรณีความผิดฐานบุกรุกเช่นคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5616/2539 ว่าความผิดฐานบุกรุกตามประมวลกฎหมายอาญาเจตนาลงโทษผู้ที่กระทำการบุกรุกต่ออสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น หาใช่ การลงโทษผู้บุกรุกที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน อย่างไรก็ดี ในประเด็นเกี่ยวกับความผิดฐานบุกรุกในที่ราชพัสดุนั้น ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 681/2550 วินิจฉัยลงโทษจำเลยซึ่งบุกรุกที่ดินราชพัสดุในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 365 (2) และความผิดตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 108 ทวิ วรรค 4 ให้จำเลยและบริวารรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปจากที่ดินดังกล่าวโดยศาลฎีกาให้เหตุผลว่าแม้โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 365 จะมีโทษหนักกว่า แต่การกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 108 ทวิ วรรคหนึ่ง ศาลจึงสามารถใช้อำนาจตาม มาตรา 108 ทวิ วรรค 4 ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวไม่ใช่บทบัญญัติดังกล่าว ไม่ใช่บทลงโทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 แต่เป็นมาตรการที่ต้องการให้รัฐเจ้าของที่ดินสามารถเข้าใช้ประโยชน์ได้โดยเร็วจากที่กล่าวมาข้างต้นจากคำพิพากษาศาลฎีกาข้างต้นจะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ

พ.ศ. 2518 มิได้บัญญัติถึงมาตรการทางอาญาไว้ โดยเฉพาะ กรณีจึงต้องนำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายที่ดินที่กล่าวถึงสาธารณสมบัติของแผ่นดินมาบังคับใช้

สำหรับมาตรการทางอาญาหรือมาตรการลงโทษในการกระทำความผิดอาญาต่อที่ราชพัสดุนั้น พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 กำหนดได้ดังนี้

9.1 กรณีบุคคลใดกระทำการขอสั่งห้ามขุดดินต่อไปนี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (1) การเข้าไปในที่ราชพัสดุเพื่อยึดถือหรือครอบครองทั้งหมดหรือแต่บางส่วนโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือ (2) การเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุโดยปกติสุข หรือ (3) การทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายหรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ ที่ราชพัสดุ (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562, Section 45)

9.2 อำนาจของศาลในการสั่งบุคคลให้ออกไปจากที่ราชพัสดุได้แก่ ผู้กระทำความผิดคนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของผู้กระทำความผิดออกไปจากที่ราชพัสดุนั้นได้ (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562, Section 45)

9.3 อำนาจในการริบทรัพย์สินอันเป็นบรรดาเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะหรือเครื่องจักรกลใด ๆ ซึ่งบุคคลได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิด โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดหรือมีผู้ลงโทษตาม

คำพิพากษาของศาลหรือไม่ (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562 , Section 45)

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 จะเห็นได้ว่ากฎหมายนี้มีการกำหนดมาตรการทางอาญาซึ่งการจะเป็นความผิดในอันที่จะต้องรับผิดทางอาญานั้นต้องเป็นกรณีที่เกิดจากการกระทำของบุคคล โดยกระทำการข้อหนึ่งข้อใด ดังนี้ (1) การเข้าไปในที่ราชพัสดุเพื่อยึดถือหรือครอบครองทั้งหมดหรือแต่บางส่วนโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งการจะต้องรับผิดกรณีนี้นั้นต้องเป็นการเข้าไปในที่ราชพัสดุโดยมีเจตนาเพื่อยึดถือหรือครอบครองทั้งหมดหรือแต่บางส่วนโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย (2) เข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุโดยปกติสุข ซึ่งการจะต้องรับผิดกรณีนี้นั้นต้องเป็นการเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุโดยปกติสุข (3) ทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายหรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ที่ราชพัสดุ ซึ่งการจะต้องรับผิดกรณีนี้นั้นต้องเป็นทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายหรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ที่ราชพัสดุ และโทษที่กฎหมายกำหนดนั้นสอดคล้องกับสถานการณ์และยุคสมัยในปัจจุบัน อีกทั้งศาลมีอำนาจสั่งในคำพิพากษาให้ผู้กระทำความผิด คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทนและบริวารของผู้กระทำความผิดออกไปจากที่ราชพัสดุนั้นด้วยในกรณีที่มิคำพิพากษาว่าผู้ใดกระทำความผิดดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนเห็นว่าการที่กฎหมายกำหนดเช่นนี้จะประโยชน์และสะดวกต่อการดำเนินคดีและการบังคับคดีเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ ยังกำหนดให้ บรรดา

เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ซึ่งบุคคลได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดดังกล่าว ให้ริบเสียทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดหรือผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่ ผู้เขียนเห็นว่ากรณีเป็นการกำหนดให้มีการริบทรัพย์โดยเด็ดขาดหากเป็นทรัพย์ที่บุคคลได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิด

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เป็นกรณีที่บุคคลธรรมดาเป็นผู้กระทำความผิด แต่หากนิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดและการกระทำความผิดเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562, Section 46)

นอกจากนี้พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดเรื่องที่ดินราชพัสดุนอกราชอาณาจักร และทรัพย์สินนอกราชอาณาจักรไว้เป็นการเฉพาะ กล่าวคือ “ที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักร” หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิดที่รัฐบาลไทยได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์และตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร โดยให้เอกอัครราชทูต กงสุลใหญ่ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่ได้รับแต่งตั้งให้มีหน้าที่เช่นเดียวกับเอกอัครราชทูตหรือกงสุลใหญ่

มีหน้าที่ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุที่ตั้งอยู่ในประเทศหรือเขตที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเว้นแต่เป็นกรณีที่หน่วยงานของส่วนราชการใดตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร และใช้ที่ราชพัสดุ ให้หัวหน้าหน่วยงานของส่วนราชการนั้น เป็นผู้ที่มีหน้าที่ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุ โดยให้ผู้มีหน้าที่ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักร จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุที่อยู่ในความรับผิดชอบเสนอต่อ กรมธนารักษ์ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562 ,Section 40) และให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่จัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด ส่วนการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักรนั้น ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง(Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562, Section 41)

ส่วนทรัพย์สินนอกราชอาณาจักรนั้น พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 ให้นิยามไว้หมายความว่า สิทธิการครอบครองหรือการใช้ประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์ซึ่งตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร ซึ่งได้มาโดยวิธีการทางการทูตหรือเป็นไปตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศที่อสังหาริมทรัพย์ตั้งอยู่ (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562, Section 42) โดยให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่จัดทำทะเบียนทรัพย์สินนอกราชอาณาจักรตาม

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562 , Section 43) และการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จัดทำรายงาน และโอนทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร ให้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักรโดยอนุโลม (Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562, Section 44)

บทสรุป

พระราชบัญญัติ ที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 ได้จำแนกประเภทของที่ราชพัสดุไว้ ได้แก่ อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ และที่ดินที่สงวนหรือห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมายกรณีจึงเป็นการให้คำนิยามที่เพิ่มเติมจากที่เคยกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 ซึ่งแม้จะเป็นการจำแนกประเภทของที่ราชพัสดุเพิ่มขึ้นกว่าเดิมก็ตาม แต่พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 ก็ได้กำหนดให้อสังหาริมทรัพย์บางประเภทไม่เป็นที่ราชพัสดุ อาทิ อสังหาริมทรัพย์ขององค์การมหาชน อสังหาริมทรัพย์ของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล อสังหาริมทรัพย์ของหน่วยงานของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้ง ซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินของหน่วยงานนั้น โดยไม่ได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล อันเป็นการยกเว้นความหมายของที่ราชพัสดุเพิ่มมากขึ้นด้วย ส่วนในประเด็นผู้ถือกรรมสิทธิ์นั้นตามพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดอย่างชัดเจนให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือ

กรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ และให้ กรมธนารักษ์ มีหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษา ที่ราชพัสดุ ส่วนการใช้และการจัดหาประโยชน์ ให้เป็นไปตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ ทั้งยังมีการกำหนดในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการ บริหารที่ราชพัสดุเอาไว้อย่างชัดเจน ได้แก่ การ กำหนดหน้าที่ของกรมธนารักษ์ในการจัดทำ ทะเบียนที่ราชพัสดุและการเรียกคืน ที่ราชพัสดุ การกำหนดให้ส่วนราชการและองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นแจ้งวัตถุประสงค์ในการใช้ที่ราชพัสดุ และขอทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ การกำหนด หน้าที่ของส่วนราชการหรือองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นซึ่งได้ทำการตกลงกับกรมธนารักษ์ ในการใช้ที่ราชพัสดุแล้ว การกำหนดอำนาจและ หน้าที่ของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษาและใช้ที่ราชพัสดุ การกำหนดเรื่องการจัดหาและวิธีการจัดหา ประโยชน์ที่ราชพัสดุตามประเภท การโอนกรรมสิทธิ์ ตามประเภท การกำหนดกรณีที่สามารถขอคืนที่ ราชพัสดุ ผู้มีสิทธิขอคืนที่ราชพัสดุ วิธีการขอคืนที่ ราชพัสดุ การดำเนินการเกี่ยวกับการขอคืนที่ ราชพัสดุ การถอนสภาพที่ราชพัสดุตามประเภท และการกำหนดมาตรการทางอาญาในการ ลงโทษผู้กระทำความผิดและอำนาจของศาล

มีอำนาจสั่งในคำพิพากษาให้บุคคลออกจากที่ ราชพัสดุ รวมถึงอำนาจริบทรัพย์สินโดยเด็ดขาด นอกจากนี้กฎหมายฉบับนี้ยังได้กำหนดเรื่อง ที่ ราชพัสดุนอกราชอาณาจักร และทรัพย์สิน นอกราชอาณาจักรไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น หากจะพิจารณาพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2562 ฉบับนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นกฎหมาย ที่กำหนดในเรื่อง การบริหารที่ราชพัสดุที่มี ความชัดเจน มีความคล่องตัวในการจัดหา ประโยชน์ที่ราชพัสดุ มีการกำหนดหน่วยงานใด ทำหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษา ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินที่สงวนหรือ หวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ ตามกฎหมาย และมีหลักเกณฑ์ในการบริหาร จัดการที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักรและ ทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร สอดคล้องกับ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบาย ของรัฐบาลอันเป็นการรักษาที่ดินของรัฐไว้ เพื่อประโยชน์ของรัฐสืบไป ส่วนประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้เขียนได้ตั้งข้อสังเกตไว้แล้วนั้น ในทางปฏิบัติ เมื่อพระราชบัญญัตินี้ถูกใช้บังคับจริงก็อาจมี กฎหมายอนุบัญญัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ ที่เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- The Treasury Department . (2007). Compilation of Laws and regulations on Ratchaphatsadu Land. Bangkok : The Treasury Department.
- The Treasury Department. (2007). Fundamental knowledge about Ratchaphatsadu land. Retrieved May 23, 2019 , from www.treasury.go.th/download/Ratchaphatsadu_land.
- Phraya Nitisartpaisal.(1959).Bachelor's teachings. Thai law history.Phranakorn: Wiriya printing printer.
- Somjit Tongpradab.(2008). Land Law Explanation. Bangkok : Nitibannakarn Publisher.
- Surasak Likkasittiwattanakul . (2012) . Explanation of Offenses relating to property under the Criminal Code. Bangkok : Winyuchon Publication house.Land Law Code. Penal Code.Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2562Ratchaphatsadu Land Act B.E. 2518
- Supreme Court Sentence. Retrieved August 30, 2019 , from <http://deka.supremecourt.or.th>